

Лемешко Л.С.,
курсант 4 курсу,
406 групи, Навчально-наукового
інституту №1
Національної академії

204

МІЖНАРОДНИЙ ТЕРОРИЗМ ТА ЙОГО ЗАГРОЗИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Ключові слова: тероризм, міжнародний тероризм, стратегія боротьби.

Keywords: terrorism, international terrorism, fighting strategy.

Анотація: У тезах розглянуто поняття міжнародного тероризму, причини його негативних наслідків та стратегію боротьби з ним.

Abstract: The thesis examines the concept of international terrorism, the causes of its negative consequences and the strategy of combating it.

Міжнародний тероризм набув у наш час настільки серйозне значення, що про нього слід сказати особливо. Боротьби з тероризмом присвячено чимало конвенцій. Досить сказати, що тільки в рамках ООН прийнято 12 таких конвенцій. Це конвенції про незаконне захоплення літаків, протиправних діяч щодо безпеки цивільної авіації, злочини проти осіб, які перебувають під міжнародним захистом, захоплення заручників, морському і бомбового тероризму та ін. [1].

Європейська конвенція про боротьбу з тероризмом (1979 р.) визначає тероризм як застосування недержавного насильства або загрози насильства з метою посяти паніку в суспільстві і добитись політичних змін.

Тероризм нового часу перетворюється на явище глобального характеру через здатність використовувати досягнення технічного прогресу як у частині озброєності виконавців, так і при виборі об'єктів здійснення терористичних акцій (ядерний, хімічний, екологічний, біологічний та інформаційний) та набуває міжнародного характеру.

Міжнародний тероризм – це форма силового зіткнення цивілізацій в умовах глобалізованого світу. Передусім ідеться про протистояння іудейської та мусульманської цивілізацій як найбільш радикальних і агресивних. У цю боротьбу втягуються і християнська цивілізація, особливо її католицька та протестантська гілки. Втім, православні народи також не залишилися осторонь, найпаче враховуючи розширення зони військових конфліктів на окремі території. Не можна забувати і про інтереси таких цивілізацій, як буддійська чи архаїчно-природних культів, характерна для країн Африки і деяких ареалів Азії та Латинської Америки.

Однак, будь-який єдиний понятійний підхід на міжнародному рівні щодо визначення «міжнародний тероризм» відсутній. Наприклад, Державний департамент США визначає його як «тероризм, що стосується громадян і території більш ніж однієї країни». Тероризм стає міжнародним, як наголошує Л. Моджорян [2], коли: і терорист, і жертви тероризму є громадянами однієї держави чи різних держав, але злочин скоєний за межами цих держав; терористичний акт спрямований проти осіб, що захищені міжнародним правом; терористичний акт готують в одній державі, а скоюють в іншій; вчинивши терористичний акт в одній державі, терорист переходить в іншій, унаслідок чого постає питання про його екстрадицію.

Сучасний тероризм, тобто тероризм останнього десятиріччя ХХ століття і початку ХХІ століття, асоціюється насамперед з ісламськими фундаменталістами, яких підтримують радикальні режими Близького Сходу. Терористичні організації ісламістів озброюють у міжнародних масштабах, використовуючи сучасні досягнення у сферах зв'язку, транспорту, озброєнь, і є джерелами загрози для життя величезної кількості людей (знищення Всесвітнього торгового центру в Нью-Йорку 11 вересня 2001 року, захоплення заручників під час спектаклю «Норд-Ост» у Москві, серія терактів 13 листопада 2015 року в Парижі, вибухи в Туреччині, знищення пасажирського літака авіакомпанії «Когалимавія» над Синайським півостровом та ін.).

Основною причиною таких сумних наслідків є недосконалість загальної стратегії боротьби з тероризмом, насамперед у плануванні запобігання (прогнозування) активізації терористичної діяльності. Стратегія боротьби з тероризмом визначається державною політикою і концепцією національної безпеки. Недосконалість загальної стратегії боротьби з тероризмом, насамперед на рівні формування терогенності соціальних систем, запобігання (прогнозування) активізації терористичної діяльності, найчастіше призводить до трагедій [3, С.14-15].

Юридична наука та інші галузі наукового знання ще не виробили єдину концепцію у боротьбі з тероризмом, міжнародне співробітництво у цьому напрямку ще малоефективне та некоординоване. Не дивлячись на велику кількість міжнародно-правових актів, спрямованих на боротьбу з тероризмом, на міжнародному рівні доцільно було б прийняти універсальний документ, який би скоординував діяльність міжнародної спільноти у цьому напрямку, визначив поняття міжнародного тероризму, його юридичну природу і відповідальність за вчинення.

В умовах зростання кількості терористичних актів, організованої злочинності у світі та в Україні найбільшу небезпеку становить злиття цих двох негативних процесів, тому особливої актуальності набуває боротьба з організованим тероризмом, найбільш типовими формами якого є створення терористичної групи чи терористичної організації.

Для України зростає актуальність викликів і потенційних загроз, спричинених міжнародним тероризмом, що зумовлено терористичною діяльністю російсько-терористичних найманців та диверсійно-розвідувальних груп Збройних сил РФ у зоні АТО та прилеглих до неї областях України, розширенням політичних, економічних, гуманітарних та культурних зв'язків України з країнами світу, де тривають збройні конфлікти, участю українського військового контингенту в миротворчих операціях, перебуванням в нашій країні понад 100 тисяч іноземців з країн Близького Сходу, Південно-Східної і Центральної Азії, Північної Африки (з них більше ніж 30 тисяч студентів – громадян країн, що традиційно постачають нелегальних мігрантів, серед яких виявлено прихильників міжнародних ісламістських терористичних та релігійно-екстремістських угруповань), нестабільністю соціально-політичної ситуації в державі тощо. Потрібно надалі розвивати систему забезпечення антитерористичної безпеки, яка відповідає б стандартам провідних держав світу, а також створити дієвий механізм запобігання, реагування та протидії терористичним загрозам, життю і здоров'ю громадян України, установам і об'єктам державної власності України поза її межами [4, С.15-16].

Також, досвід останніх років показав, що проблему тероризму неможливо вирішити чисто силовими методами. З огляду на (релігійно-ідеологічні, політичні, етнічні, економічні) особливості цього явища, людство повинне використовувати весь свій досвід, всю багатовіковий досвід у боротьбі з цією загрозою.

Список використаних джерел:

1. <http://pravodrom.com/mizhnarodne/36/592-mizhnarodnij-terorizm>
2. Моджорян Л. А. Тероризм: правда і вигад- ки / Л. А. Моджорян. – К. : Політвидав України, 1985. – 175 с
3. А. Змеєвський, В. Тарабрин. Тероризм. Нужны скоординированные усилия мирового сообщества. - «Международная жизнь» №4, 1996. ст.12-17.
4. Ткач В.Ф Сучасний тероризм: тенденції, вияви, виклики та загрози для України /Стратегічні пріоритети, № 3 (36), 2015 р., С. 12-17.

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

ЗЛОЧИННІСТЬ

У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ

Матеріали XVI Всеукраїнської кримінологічної
конференції для студентів, аспірантів та молодих вчених

(м. Харків, 12 грудня 2017 р.)

За загальною редакцією
професора *А. П. Гетьмана* і професора *Б. М. Головкина*

Харків
«Право»
2017

УДК 343.9.01:005.44
ББК 67.61я431
3-68

Редакційна колегія:
проф. А. П. Гетьман;
проф. Б. М. Головкін;
канд. юрид. наук, доц. О. В. Ткачова,
канд. юрид. наук, ас. О. В. Таволжанський,
канд. юрид. наук, ас. Н. В. Сметаніна,
канд. юрид. наук, ас. К. Д. Кулик,
канд. юрид. наук, ас. О. О. Шуміло,
ст. лаб. К. С. Остапко

3-68 **Злочинність** у глобалізованому світі : матеріали XVI Всеукр.
кримінол. конф. для студентів, аспірантів та молодих вчених (м. Хар-
ків, 12 груд. 2017 р.) / за заг. ред. А. П. Гетьмана і Б. М. Головкіна. –
Харків : Право, 2017. – 420 с.

ISBN 978-966-937-307-6

ISBN 978-966-937-307-6

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2017
© Оформлення. Видавництво «Право», 2017